

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ——— 18 kor.
 Negyedévre ——— 4 „
 Helyben készve átvéve:
 Egész évre ——— 20 kor.
 Negyedévre ——— 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ——— 24 kor.
 Negyedévre ——— 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaszállítására
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 8. sz. 8.

NAGYVÁRAD, május 25.

Orosz törekvések.

Az orosz forradalom első felvonása véget ért. A дума megnyílt és most tartja első üléseit. Az ülések eddigelő csendesek, sőt bizonyos méltóság vonul rajtuk végig. Orosz népről van szó, a mely a maga összejövetelein komoly, rideg, kevés beszédű még akkor is, ha lelkesedik.

Különbözik sem szónoki hajlamu nép. Temtomaiból is ugyszólva számüzve van a szent beszéd, aminthogy a görög nem egyesült egyházi századok óta elmúlt ellensége lett minden egyházi szónoklatnak. A mostani politikai föllendülés meg sokár, nagyon sokára fog szónokokat teremni.

Az első ügy, amely a formalitások elintézés után sorra került az amnesztia kérdése. Ezren és ezren ülnek az orosz börtönök fenekén, hogy szabadeszméikért lakoljanak. A lezajlott és valósággal vérbefojtott forradalom a szabadságért harcolók ezreit juttatta bilincsekbe.

A дума ugyszólva egyhanguan követeli az amnesztiát, habár jól tudja, hogy ezáltal a feloszlatás veszélyének teszi ki magát. Witte utóda, a zsarnoki hajlamu Goremkin nem fog válogatni az eszközökben, hogy a mérsékelt elemeknek adott engedményeket s ezek között magát a »Goszudarsztvennaia dumá«-t is illuzióriussá tegye.

Különbözik az igazi orosz forradalmárok, akik közé a szociáldemokraták, az örmények, a lengyelek és a zsidók tartoznak, éppen nem lelkesednek a dumáért, mely olyanféle tákolmány, mint a Wlassics-fele katolikus autonómia tervezet. Összehívni egy törvényhozó testületet, amely azonban csak tanácsadási joggal bír, de semmi befolyást az állam had- és pénzügyeire effektíve nem gyakorolhat, komoly politikai ideája nem lehet, hát még forrongó elemek, hogy fogadhatnák el azt.

Annaira volna jó csak az egész kísérlet, hogy amit az udvari párt a czár előtt évek óta félve rejteget, Oroszország belső állapotainak züllöttségét a czár előtt feltárhassa. Ám éppen ezért, nehogy a дума fölöttébb őszinte hangokat hallasson, megbuktatták a liberális Wittét, hogy Goremkin, akkor, mikor az udvari pártnak tetszik, feloszlatassa a dumát, jelentve a czárnak, hogy az is az extrém elemek kezébe esvén, nincs tovább vele mit kísérletezniük.

Ránk nézve Oroszország alkotmányos élete sokkal nagyobb fontossággal bír, mint azt általában hiszik.

Érdekeink a világpolitikában teljesen ellentétesek. Egyezmények, szerződések, megállapodások csak afféle ideiglenes »modus vivendi«-k lehetnek. A végleszámolásnak előbb-utóbb meg kell történnie. Minél fejlettebb, rendezettebb, belsőleg minél konszolidáltabb valamely velünk ellenséges érdekért magát exponáló monarchia, annát veszedelmesebb és kétesebb kimenetelű a vele való háboruszkodás.

De másrészt az erős Oroszország támasza és talpköve leendő a középeurópai szláv törekvéseknek. Ezek a törekvések pedig egyáltalán nem szünetelnek soha és nem is fognak szünetelni. A csehek, a lengyelek, a szlovének, a horvátok, a szerbek, a ruthének mindennap adnak, ha csak egy követ is az ő nemzeti jövőjük nagy épületéhez.

A szlávok behatol mindenüvé, mint a víz. Állhat mindent, megemészti mindent és ha végső céljuk Ausztria-Magyarország federalizálása sikerül, a szláv elemek domináló tulsulya végveszéllyel fenyegeti az osztrák németiséggel együtt a magyarságot és a románságot is. Innen van, hogy a federalizmus nevének emlitésénél is lángba borul a magyar ember arcza is, szíve is. Hogy a románságban hűvei vannak ennek a federalizmusnak, azt az oroszokkal való vallási közösség teszi, mert minden görög nem egyesült nemzet

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Emlékbeszéd.

Wolafka Nándor, dr. v. püspök fölött debreczeni hívei előtt.

Elhangzott a menybemenetelnek harangszava, felment Krisztus az égbe, azt sugta. Miért ment fel, mert nem maradt itt, hangzik a Krisztus után vágyók kérdő szava?

Kivezette Krisztus tanítványait az Olajfák hegyére, s ott szemük láttára emelkedett föl a menybe. A tanítványok szomorkodva néztek Krisztus után, mondja tovább a biblia.

Miért szomorkodtak? Hogyne búsongtak-szomorkodtak volna, mikor magukra maradtak, s azt hitték, elvesztették jó atyjukat, tanítójukat, vezérüket. Hogyne szomorkodtak volna, mikor nekik élni kellett s el kellett terjeszteniök Isten országát és egyházát e földön. Hogyne búsulnak volna, mikor azt gondolták, hogy Krisztus nem ilyen országot, egyházat fog alapítani, hanem a régi zsidó országot fogja visszaállítani. Hogyne szomorkodtak volna, mikor annyira hozzászoktak Krisztushoz, mintha sohase kelletne elválniük tőle.

Szinte hihetetlen volt előttük az a gondolat, hogy Krisztus magukra hagyja őket, azért is tette Krisztus, hogy szemük láttára emelkedjék fel, és higgyék. Ó fájdalmas elválás, még akkor is, ha angyal jön vigasztalásul, hogy Krisztust egykor látni fogjuk eljönni, amint most felmenni láttuk! Ó angyal figyelmeztess bennünket hathatósan az örökélet viszontlátására, mert látod, hogy könnyeink elhomályosítják szemünket, s fájdalunk csaknem megingat az örök élet hitében.

Pedig van örök élet, az az angyal az olajfák hegyén most is felmutat az égbe, csak a kételkedés, vagy feledés szelleme fordíthatja el lelkünket a túlvilág hitétől.

Arra nézve, hogy van örök élet, mondok nektek valamit, figyeljétek kérlek.

Meghalt ami jó atyánk! Méltóságos Wolafka Nándor dr. püspök, lekipásztorunk. Még nincs oly hosszú ideje távollétemnek, mint amily rövid ideig voltam szerencsés körében élni s Isten szolgálatában segítségére lenni, s bár régen vágytam viszontlátani életemben legjobb plébánosomat, bár ne láttam volna így meg soha! Ott fekszik ravatalán az Isten választottja

s ami kedvencünk, a mienk most is, a mienk is marad mindig, bár jó lelke itt hagyott bennünket.

Miért hagyott itt? hová ment a lelke?

Ó mondjátok, hogy nincs örök élet, csak akkor nem tudjátok, hová ment a lelke? de akkor nem is mondhatjátok többé, hogy a mienk! Ne legyen tehát örök élet? s ne legyen többé a mienk? Ó az nem lehet, mert azt tudtuk, hogy mit birtunk benne, de azt még csak azután tudjuk meg, mit veszítettünk el vele. Ezt mondotta tegnap hitközségünk gondnoka, s azt hiszem mindnyájunk szívéből nagyon jól mondotta.

Hogyne mondta volna jól, hiszen tudták azt a más vallásúak is, mi volt nekünk Wolafka püspökünk.

Körülbelül egy éve irták azt a Debreczeni Protestáns Lapok, hogy a kövek is kiállták Wolafka dicsőségét. Mi azt mondjuk, a dicsőség Istené, kinek ily szolgálja volt, hanem azt mondjuk, a kövek kiállták, hogy Wolafka nem élt hiába. Kiállták e szentegyház kövei, melyek édes szavát oly sokszor hallották s ezek hatása alatt a hívők

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvért, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen minden esetben „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Elapható orvosok ajánlata és gyógyszerárakban. — Az édes szavát —

természetes pártfogóját reméli Oroszországban.

Ha a magyar nemzeti politikának nem fog sikerülnie a federalisztikus törekvéseket kiirtani, akkor a magyarság, mint államalkotó elem, örökre elveszítette jövőjét, eljátszolta szerepét.

Ha nálunk egy szláv nemzetiség sem volna, talán lehetne szó még ilyen federalisztikus politikáról is. De mikor tótok, oroszok, szerbek, horvátok, dalmátok állanak szemben a magyarsággal és a románsággal, akkor Magyarország federalizálása annyit jelent, mint annak megölése a szláv világhatalom kedvéért.

Ezért van szükség és pedig feltétlenül szükség arra, hogy a magyar nemzet ideája még akkor is vezérelv maradjon, ha Ausztriát a hegemon németiség hazátlansága federalizációba kergetné is.

Nekünk nagyon sokat használt Oroszország gyengesége, züllöttsége és a japántól kapott veresége. Mig otthon és keleten baja van Oroszországnak, addig nekünk álmaink nyugodtak és Goluschowky-nak nem akad semmi dolga. De mihelyst Oroszország 45 nemzetiségét és 100 dialektusát egyesíti az alkotmány és a szabadság, mihelyst az orosz birodalmi egység és nemzeti eszme erőt ad ennek az országnak ellenünk is, Anglia ellen is, akkor bizony nehéz napok várnak ugy a magyar, mint a román elemre, mert ezek nem lesznek képesek feltartóztatni az északi és déli szlávok egyesülését.

És mégis óhajtanunk kell, hogy a дума viselje magát okosan és igyekezzék jogainak fokozatos kiterjesztésén munkálkodni. Elvégre a szabadság az emberiség közjára és nekünk követelnünk a szabadságot mindenkinek számára, mert keresztény politikát csinálni sza-

badság nélkül, konzervatív reactionárekkel, merő ámitás.

Az orosz nép vallástalan babonája, tudatlansága, elmaradottsága és züllöttsége évszázadok helyreptető gyors munkáját követeli.

A katolikusoknak vissza kell adniuk elvesztett jogait, sőt a zsidó kérdést is rendeznie kell. Oly országban, ahol minden 100 lakos közül 6 született ellensége a nemzetnek, mert jogtalan pária és üldözött vadállat, nem lehet béke, míg a zsidó kérdés rendezve nincs.

Tulzás az, amit filozofizáltak és antiszemiták az orosz zsidókérdésről ab in visis összeírnak. A helyzet az, hogy míg a zsidónak pénze van, békéje is van, becsülete is van, vissza is él vele. Mikor pedig a zsidónak nincs se pénze, se vagyona, akkor vége a becsületének, békéjének, s evvel az orosz nép él viszsza. Hajszolja őket — ide.

Az orosz szabadság azt hisszük, felnyitja majd a pánszlávok szeméit, hogy ne kövessenek hódító politikát nyugaton. Mig meg nem erősödtek, addig mi szervezkedjünk.

Életérdekünk, hogy középeurópában a szlávok a szabad Oroszország védelme alatt se juthasson — hegemoniára.

Gedeon.

A képviselőház megalakulása. A képviselőház kilencz osztálya tegnap délelőtt alakult meg és megvizsgálta a hozzá sorsolt mandátumokat. Délig az egyes osztályok megalakulásáról s a kifogás alá kerülő mandátumokról az alábbi eredmények kerültek nyilvánosságra:

I. oszt. elnök: Thaly Káimán, jegyző: Szász Zsombor. Igazolási állandó bizottsági tag: Bizony Akos. Póttag: Szász Zsombor. Kifogásolt mandátum: Manin Gyula (alaki hiba).

II. oszt. Elnök: gróf Zichi Miklós, jegyző: Gaál Gusztáv. Előadó: Sebess Dénes. Állandó igazolási bizottsági tag: Molnár Jenő. Póttag: Malatinszky György. Kifogásolt mandátumok: Dobroszláv Péter (alaki hiba), Szebenyi Antal (alaki hiba), Petrovics István (panasz.)

III. osztály. Elnök: Haviár Dániel. Jegyző: Kovács Ernő. Előadó: Kovács Ernő. Állandó igazolási bizottsági tag: Thaly László. Póttag: marosujvári Horváth József. Kifogásolt mandátumok: Sebess Dénes, Rigó Lajos és gróf Karátsanyi Jenő (alaki), Popovics György (panasz.)

IV. Elnök: Holló Lajos, jegyző: Zakariás János, előadó: Várady Károly, állandó igazoló bizottsági tag: gróf Toroczka Miklós, póttag: Czárán Géza. Kifogásolt mandátumok: Barta Ferencz és Manojlovics János (alaki) és Bredecianu Coriolán (panasz.)

V. osztály. Elnök: Kubik Béla, jegyző: Nagy György, állandó igazolási bizottsági tag: Okolicsányi László, póttag: Hédervári Lehel, kifogásolt mandátum: Adamovics István, Mrsu Jásó és Sziklay Ottó (alaki).

VI. oszt. Elnök: Szalay László, jegyző: Rákosi Viktor, előadó: Meskó László, állandó igazolási bizottsági rendes tag: Szalay László, póttag: Rákosi Viktor, kifogásolt mandátum: Vajda Sándor (nem adta be a mandátumát.)

VII. Elnök: Bakonyi Samu, jegyző: Szinyei Merse Félix, előadó: Hrabovszky Guidó. Állandó igazoló bizottsági tag: Kállay Leopold, póttag: Bakonyi Samu, kifogásolt mandátum: Dudits Endre (alaki), Hunyady László gróf (alaki), báró Üchtritz Amadé László (alaki), Lányi Mór (alaki), és Polt Mihály (alaki).

VIII. osztály. Elnök: Szentiványi Árpád, jegyző: Balogh Ernő, előadó: Hammersberg László, rendes tag: Bernáth Béla, póttag: Buza Barna.

IX. osztály. Elnök: Pisztóri Mór, jegyző: Szmeccsányi György, előadó: Nagy Emil. Állandó igazoló-bizottsági tagok: Jeszenszky Ferencz és Szontág Andor.

A fölmentett és az új államtitkár. A király *Lestyánszky* Sándor földmívelésügyi államtitkárát saját kérelmére fölmentette s helyébe *Mezőssy* Béla országgyűlési képviselőt nevezte ki földmívelésügyi államtitkárrá.

számát megsokasodva látják. Kiáltják a kath. főgymn. kövei, melyeknek összehordásában legtöbbet izzadt és fáradt s szerzett ezáltal az igaz tudományosságnak fényes hajlékot s nyújtott sok-sok ifjunak a tanulásra könnyebb alkalmat. Kiáltják hazafias rendünk monostorának kövei, melyeknek összehordásában akkor sem fáradhatott volna többet, ha ő is Kal. szt. József fia lett volna s növelte ezáltal azon rend derék tagjait, kik ifjuságunk vallásos és hazafias nevelésén oly szeretettel csüggenek. Kiáltják a Mi Asszonyunkról nevezett szerzetesnők kolostorának kövei, kiknek leánynevelő intézetét szinte emberfölötti munkával létesítette és fejlesztette s simított el számtalan sok barázdáját az édesanyai aggodalomnak, midőn sok család szemefényének biztos menedéket s felülmulhatatlan nevelőket szerzett.

Törüljétek el ez intézményeket, hányjátok szét a főgymn. rendház és kolostor-nak köveit s akkor mondjátok — mit mondhattok? — azt, hogy ami jó atyánk és lelkipásztorunk hiába élt? — nem! — akkor is csak azt mondhatnátok, hogy nincs elismerés és hála szivekben az iránt, ki értetek ennyit küzdött, tett és fáradott. Tépjétek ki a hálát szivetekből, s csak akkor nem fog ajkatokra jönni az a szó, Isten fizessen meg neki.

De ti ezt nem teszitek, ugyebár? . . . Nem,

& C. »HABIG« s »BORSALINO« kalapok, egyedül raktár. Tavasz angol mellényekben, felöltőkben, gummi kabátokban nagy választék.

Folytonos ujdonságok nyakkenőkben.

nem, hiszen látom, hogy fájó érzélem dagasztja kebleteket, s kevésnek találjátok, amit hálátok kifejezésére tehettek. Azt csak Isten teheti meg, hogy minden jó cselekedetet megjutalmazzon; de hol a jutalom annak számára, ki a földön immár kiszenvedett? Van másvilág, van fel-támadás, van örökélet; lenni kell nekik, követel-ezik hálaérzetünk, hogy megfizessen Isten, kinek ember meg nem fizethet; jutalmazza az örök életben, kire e földi lét végőráját elhozta.

Fölment Krisztus a menybe, hogy elvegye dicsőségét Atyjától, s helyet készítsen számunkra. Felhívta hű szolgáját, miért? nemde azért, hogy elvegye dicsőségét s aztán? nemde helyet készít majd számunkra?

Elvegye dicsőségét, mert a jó cselekedet megérdemli jutalmát. S ki az közöttünk, kivel jót nem tett Méltóságos Urunk? Ó jöjjetek elő szent Vincze szegényei, ó hol vagytok szent Erzsébet egyesület gyámoltjai, ó hol vagytok minden szombaton kapuja alatt segítségben részesült szegények, kiáltva lelketek hála érzete a jutalom nagyságát az elvesztett jókért! Hol vannak azok, kiket lelki vigasztalásban részesített; hol vannak, kiknek a gyónatószerében lelki békét szerzett; hol vannak, kiknek az oltárszentségben Istent osztogatott; hol vannak azok, kiket lángszaváva megtérített; hol vannak, kiket szüz Mária, Jézus szent szive és szent Jó-

zsef társulatában a jóban megtartott; hol van az az intelligencia, melynek büszkesége volt és kath. önértetét növelte; hol vannak? — tudom, hogy ott vannak mind az Isten trónja előtt kérésükkel, hogy istenileg bőséges legyen e jócselekedetek jutalma.

Az örök élet jutalma jó Méltóságos Urunk részére sok vigasztalás rád nézve, de még nem minden. Mi még élünk, éini is akarunk, még pedig ugy szeretnénk, hogy újra lássuk, hisz oly nehéz azt elhinnünk, hogy csakugyan elvesztettük volna.

Élet, élet, még pedig örök élet az, mi után az ember szive vágyik. Krisztus fölment a menybe, hogy helyet készítsen számunkra; fölvitte hű szolgáját, — készít-e helyet számunkra? Ó bizonyára. Aki e földön egész lelkéből szeretett, az az Isten előtt sem feledhet el bennünket. Lessz közbenjárónk Istennél, eléje terjeszti jócselekedeteinket, imádságainkat, szenvedéseinket, önmegadásainkat, küzdelmeinket, hogy azokkal jutalomra szert tegyünk.

Föl tehát igaz keresztény életre, mert van örök élet s lesz viszontlátás! Emlékezzünk meg gyakran Krisztus menybemeneteléről, az örök életéről, a viszontlátásról és a szentírás azon mondásáról: üdvösséges dolog a holtakért imádkozni.

Mellau István.

TAVASZI UJDONSÁGOK megerkeztek
ROTH M. utóda kalap s uri divat üzletébe.
Férfi fehérneműek méret után a leggyorsabban és a legbiztosabban készíthetők.

A világhírű »Fownes« angol és különleges női franczia keztyűkben, továbbá »Humanie« védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedül raktár.

Wolafka Nándor.

A jó pásztor hazatért megpihenni az ő hűséges nyájához. *Wolafka* Nándor dr püspök holtteste most már Debreczenben fekszik második ravatalán. Szent Annatemplomában, ahol oly tevékeny, erős lélekkel szolgálta Urát s oly áldott kézzel jelölt utat a hívők sokaságának Krisztus követésében.

A betegágyon.

A megboldogult főpap életének utolsó napjáról, a Vöröskereszt Győri-uti Erzsébet-kórházában töltött néhány hétről megható intim részleteket olvasunk a Debreczeni Újságban.

Kezelőorvosai hasvizkört, vesebajt és máj-elnagyobbodást konstataáltak a betegen. A püspök egy heti fekvés után fölkel, a nap folyamán szobájában ülve imádkozott s olvasott. Utóbb járkálni is kezdett a szobában. Ovosai azonban a megerősítő testmozgástól csakhamar eltolták. Látogatókat fogadott, leveleket is írogatott. De orvosai kezdetől fogva nem bíztak fölépülésében. Aggodalmukat a püspök családtagjaival is közölték, akik fölzártva látogatták a beteget. Az utolsó héten baloldali szélütés érte. Ettől kezdve minden erejét elvesztette.

— Ugy látszik megbémultam, mondotta orvosainak, akik azonban vigasztalták a gyógyulás reményével.

A püspök aztán meg is vigasztalódott megint, ugyannyira, hogy azt hitte már a közeli iskolai vizsgákon is részt vehet Debreczenben.

Csak nehezen tudták kiméletesen fölbeszteni ebből a gyöngéd álmából a beteget, aki még mindig nem sejtette, hogy már a sir szélén áll. Azzal vigasztalódott, hogy majd levélben ad utasításokat a vizgára. Jókedve, derűs kedélye is egészen volt még. Az utolsó napok egyikén kedélyesen emlegette, milyen pompás csirkepaprikást tálalnak Debreczenben. *Rapcsák* Lajos dr kórházi főorvos az nap este a felesége főztjével kedveskedett a súlyos betegnek, a ki jó ízűen evett a csuszás csirkepaprikából.

Igy lobbant egyet-egyet élete lángja, míg nem egyszer csak kialudt. Mult vasárnap már végkép elhagyta ereje. Alig tudott beszélni. Csaknem meredten feküdt. Kedden reggel már bekövetkezett a hörgés, kevéssel tizenkét óra előtt pedig, mint ismeretes a katasztrófa.

Beszterelés a kórházban.

Kivánságához képest egyszerű fakoporsóba tették *Wolafka* püspök holttestét. A ravatal délszaki növények erdeje környezte.

A beszterelés részleteiről a már közlöttek mellett megemlítjük még, hogy a szertartást, amely szintén egyszerű volt, *Tólos* Gyula krisztinavárosi segédlelkész végezte. A temetésen a nagyszámú előkelő közönség soraiban ott volt a nagyváradi székeskáptalan már említett képviselője, *Fraknoi* Vilmos dr püspökön kívül *Várady* L. Árpád püspök is, ugy szintén *Gieswein* Sándor dr győri apátkanonok, országgyűlési képviselő, a Szent István-Társulat alelnöke, valamint *Dvorzsák* János pápai praelátus. A főuri világból is sokan jöttek el. Köztük *Csekonics* Endre gróf és *Zichy Ferraris* Viktor gróf.

A debreczeni ravatal

Wolafka püspök holtteste most fekszik második ravatalán a debreczeni plebánia-templomban. virágok, koszorúk, délszaki növények között. A hitek gyásza meghatóan nyilatkozik meg. Tömegesen zárandokolnak el a ravatalhoz, amely körül sokan könnyeznek. Eljönnek a más vallásuak is sűrű rajokban.

A temetés ma reggel 9 órakor megy végbe s előreláthatólag impozáns lefolyású lesz. *Fetser* Antal nagyváradi segédpüspök fényes asszisztenciával requiemet fog tartani a főoltárnál, a mellékoltároknál csöndes misét mondanak ez alatt. Majd a temetés szertartása következik, amelyet ugyancsak *Fetser* püspök végez *Wolafka* sirja csakugyan a templomban lesz, ahol már több lelkipásztor fekszik a debreczeni plebániának.

A nagyváradi káptalan kebeléből *Fetser* Antal segédpüspök, apátkanonok, *Palotay* László pápai praelátus apátkanonok, *Spett* Gyula és *Karácsonyi* János dr kanonokok vesznek részt a temetésen. Lapunk felelős szerkesztője, *Vucskics* Gyula dr szentszéki ülnök nagyváradi-újvárosi plebános szintén elutazott Debreczenbe az elhunyt püspök ravatalához. Azonkívül még sokan mások az egyházmegyei papság köréből.

A debreczeni kisprépost halálát az elhunyt testvére *Wolafka* Antal és felesége született *Boyer* Irma, ezek gyermekei *Katicza* férjezett *Gyenes* Kálmáné, továbbá *Nándor* és *Marianne* külön gyászjelentésben tudatják.

Az új korszak.

Alig, hogy kibontakoztunk a kínos, hosszú válságból, máris újabb kabinetkrisis fenyeget. Az új korszak rózsás egén tellegek mutatkoznak. A vámtarifa újra felkavarta a békés vízeket. A király visszautazása Bruck mellőzöttségével, egyenesen Bécsbe, akárhogy motiváljuk is a dolgot a meningitisszal, legnagyobb valószínűség szerint mégis csak politikai lépés volt, amit *Hohenlohe* csütörtök esti audienciájára bizonyít. A vámkérdés elég disszonáns akkord a helyzet koncertjében, amelynek harmóniáját előreláthatólag még sokáig meg fogja rontani. Ha nem is fogadjuk készpénznek a sok mende-mondát, amely már *Hohenlohe* utódját egészen pozitív formában emlegeti, annyi kézenfekvő valóság, hogy éppen nem báránytelhők gomolyognak a jövő perspektívája előtt s ugyancsak szükség lesz az új korszak minden erejére és erélyére, hogy újra derűs legyen a látóhatár.

A vámtarifa kényes kérdéséről eltekintve rendszeresen halad minden a maga útján. A honvédelmi miniszter kibocsátotta körrendeletét a sorozásról. A Ház folytatja teendőit a technikai kérdések elrendezése körül.

A keresztény Magyarország szempontjából igen fontos, öröndetes eseménye az új korszaknak *Zichy* Nándor gróf kinevezése tárnokmesterré.

Részletes tudósításunk a következő:

A király.

Ő Felsége csütörtökön tudvalevőleg Bécsbe utazott, hova este nyolczadfél órakor megis érkezett. *Hohenlohe*-t már ekkor kihallgatáson fogadta *Schönbrunnban*.

Tegnap délelőtt nyolczadfél órakor *Schönbrunnból* a Burgba hajtatott. Megérkezése után *Frigyes* királyi herceget, majd 11 órakor *Moltke* gróft, a porosz vezérkar főnökét, 12 órakor pedig *Hohenlohe* herceget fogadta külön kihallgatáson. Tegnap délután *Goluchowski* gróf külügyminiszter járult az uralkodó elé, de ugyanekkor audiencián volt *Hohenlohe* is, együttesen a külügyminiszterrel.

A királynak visszautazása nem függ össze politikai okokkal s az uralkodó csak azért nem

látogatta meg a brucki tábornokot, mert arról tettek neki jelentést, hogy a nyakszirtmerevedés ott járványosan lép fel. Brucki táviratunk szerint a tegnapi nap folyamán egyetlen betegedési esetet sem jelentettek s a legénység állapota teljesen kielégítő.

A honvédelmi miniszter körrendelete a sorozásról.

Fekelfalussy Lajos honvédelminiszter körrendeletet bocsátott ki az ujonczozásra vonatkozólag, mely szerint a sorozás idejéről a július 11—14-ig terjedő idő van tervbe véve. A miniszter kifejti óhaját, hogy az ujonczállítás a kényszerítő körülmények hatása következtében megállapított kivételes időszak alatt is teljesen kielégítő eredménnyel hajtsák végre, ami csak úgy lesz elérhető, ha az állításkötelesek minél teljesebb számban megjelennek és a besorozott egyének a meghatározott napra katonai tényleges szolgálatra be is vonulnak. Ha az ujonczjutalék az első, esetleg a második korosztályból fedezetet nyer, úgy a második és III. korosztályból besorozottak póttartalékba jutnak. *A besorozottak összes szolgálati kötelezettségükből egy évet, a tényleges katonai szolgálataukból pedig esetleg több hónapot nyerni fognak.*

Wekerle és Hohenlohe.

A magyar és az osztrák miniszterelnök közt a vámtarifa kérdésében fölmerült konfliktus felé fordul most a politikai körök feszült érelődése a monarchia mindkét államában. *Wekerle* legközelebb, valószínűleg vasárnap Bécsbe utazik, *Hohenlohe*val tanácskozik.

Hohenlohe kijelentette, hogy a magyar kormány álláspontját sehogysem akceptálhatja. Ausztria nem engedheti, hogy Magyarország egyoldalul intézkedjék. Ausztria a kiegyezési törvény parciális revíziójába nem megy bele. Csak a közös kérdések egész komplexumára nézve bocsátkozhatnak revíziós tárgyalásokba.

Igy írja mindazt osztrák sajtó szerint a N. W. T.

Bécsben a politikai pletykák, híresztelések egymást érik a kérdéssel közelebbi és távolabbi vonatkozásban. Hir szerint a bécsi tözsdén már egész határozott formában emlegették tegnap a déli órákban *Hohenlohe* lemondását sőt egyszerre utódját is megtalálták már *Kielmansegg* alsóausztriai helytartó személyében, aki átmeneti kabinetet alakítana. Mindez azonban alaptalan verzió. Mások szerényebbek n közzahírek kolportálásában, amennyiben beérik azzal az állítással, hogy *Hohenlohe* le fog mondani. Egyelőre azonban erről sincsen szó.

Hohenlohe egyébként tegnap nyilatkozott a választási reform kérdésében is a szakbizottság előtt, ahol önálló javaslatot mutatott be.

Az osztrák kormányelnök állásfoglalása a reform kérdésében nagyjából már ismeretes. Most azonban leghitelesebb formában kerül napvilágra s így nagyon érthető s politikai régiók izgatott kíváncsisága, a melylyel fogadják.

A királyi tárnokmester.

Zichy Nándor grótot a királyi tárnokmesterré nevezte ki. Ez a méltóság tudvalevőleg a zászlósorak sorrendjében a negyedik. Viselője már hivatalból is tagja mindenkor a főrendiháznak. A királyi tárnokmester a koronázási

menetben a király előtt viszi a keresztet. A Zichy Nándor grófot kinevező kézirat tegnap érkezett Budapestre s a hivatalos lap mai száma közli.

A Ház munkarendje.

A képviselőházban tegnap nem volt ülés hanem a kilencz osztály vizsgálta át a mandátumokat. Az osztályok egyuttal megválasztották az állandó igazoló-bizottságot. Az osztályok előadói a mai ülésben referálnak a Háznak az eredményről. Akiknek mandátumát az osztályok előtt rendben találták, ma már részt vesznek a választásokban.

A mai ülés gerinczét a választások képezik. Ma választja meg a Ház elnökét, két alelnökét, a jegyzőket és a háznagyot, kik már a mai ülésben el is foglalják helyüket.

A hivatalos lap mai száma fogja közölni azt a kéziratot, amelylyel a király a delegációkat *junius 9-ére* Bécsbe összehívja.

Ehhez képest a képviselőház már a jövő hét közepén, valószínűleg csütörtökön megválasztja a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottság tagjait.

Ugyancsak a jövő hét folyamán választja meg a Ház a föllirati javaslat bizottságát a pártok számarányához képest a függetlenségi párt, az alkotmánypárt és a néppárt kebeléből. A nemzetiségiek külön föllirati javaslatot nyújtanak be.

Barabás Béla mandátumai.

Barabás Béla budapesti mandátumának igazolása után lemond nagyváradi és aradi mandátumáról. Aradon hír szerint Komjáthy Béla óhajta ekszperimentálni, a pártközpont kénytelen-kelletlen támogatása mellett. Komjáthy a legutóbbi Fényes-sajtópör tárgyalásán tökéletesen eljátszotta kisdud játékait.

Anglia és Magyarország.

Az angol alsóházban tegnap a külügyi államtitkár Anglia, Ausztria és Oroszország külpolitikáját érintő nyilatkozatot tett, amely nyilatkozat Magyarországot is érinti, még pedig igen kedvező vonatkozásban.

A horvát bán lemondása.

Pejácsevics gróf horvát bán egy újságíró intervjújára kijelentette, hogy állásából azért távozik, mert a választásokból le kell vonnia a konzekvenciát. Hiszen a horvát helyzetért a felelősség a bán terheli.

Az osztrák delegátusok.

A bécsi Reichsrath tegnap délután választotta meg a delegátusokat. Stein nagynémet sürgősségi indítványát a két állam szétválasztására elvetették. Az urak háza hétfőn választja meg a delegátusokat.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jun. 3. A nőegylet pünködsdi ünnepélye.

Lelketlenek és éretlenek.

Wlassics Gyula nagyjelentőségű beszédet mondott a Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségében. A műveltség terjesztésének kötelességét állította oda a nemzet elé. Ez a kötelesség azonnal a legnagyobb mértékben hárul a nemzetre, mihelyt a jogokat kiterjeszti. Csak a műveltség fedezi a népet az ellen, hogy

lelketlenek és éretlenek használják ki gyöngeit.

Ime, az egykor liberálisnak ismert Wlassics az elmúlt korszakból tanult. Észrevette ő is, hogy az elmúlt rendszerben a lelketlenség és éretlenség vezette a népet orránál fogva.

Meg is mondja Wlassics, miben nyilvánult ez a lelketlenség és éretlenség? Lelketlenség és éretlenség hirdeti azt, hogy az osztálygyűlölet oldja meg a társadalmi kérdést. Lelketlen és éretlen hazugság, hogy a felvilágosodás egyértelmű az Isten megtagadásával. Lelketlen és éretlen népbutítás a nemzetköziség.

Az új korszak tisztult szelleme abban nyilvánul legszebben, hogy a nemzet legjobbjai sorban az eszményi gondolkodás zászlaja alá állanak.

Hajnalodik. Bagolyváraikba visszahúzódnak a lelketlenek és az éretlenek.

Nagyvárad—Püspökfürdő—Félicsfürdő.

		S z e m é l y v o n a t				
Nagyvárad állomás	ind.	8.03	10.05	2.26	4.44	8.44
Várad-Velence	>	8.12	10.15	2.38	4.55	8.55
Rontó	>	8.28	10.29	2.52	5.09	9.08
Püspökfürdő	>	8.38	10.40	3.02	5.19	9.18
Félicsfürdő	érk.	8.50	10.52	3.14	5.31	9.30

Félicsfürdő—Püspökfürdő—Nagyvárad.

		S z e m é l y v o n a t				
Püspökfürdő	ind.	8.38	10.40	3.02	5.19	9.18
Félicsfürdő	>	8.55	10.57	3.19	5.34	9.34
Rontó	>	9.02	11.04	3.26	5.51	9.41
Várad-Velence	>	9.15	11.17	3.39	5.54	9.55
Nagyvárad állomás	érk.	9.25	11.27	3.49	6.04	10.12

Az indulási és étkezési adatok középeurópai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 percig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* **A miniszterelnök köszönete.** A politikai béke létrejötte után kinevezett alkotmányos kormányt Nagyvárad város törvényhatósága feliratban üdvözölte s készséggel ajánlotta fel támogatását hazafias működéséhez. *Wekerle* Sándor miniszterelnök az összminiszterium nevében köszönetet mondott Nagyvárad város törvényhatóságának az üdvözlésért.

* **A Fő-utca aszfaltozása.** A magyar aszfalt részvénytársaság a Fő-utca aszfaltozása ügyében újabb beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben kijelenti, hogy beleegyeznek abba, miszerint a Fő-utca és Bémer-tér uttestének aszfalt burkolását 1907. évi június 1-én vegye át a város, de akként, hogy ez az egy év beszámíttassék az ingyenes fentartásra kikötött 6 évbe, vagyis az ingyenes fentartási idő 1906. június 1-től számíttassék. A 200 000 korona építési költség után ez évre a város 5%-ot fizessen. A teljesen megfelelő gyalogjárók költségét, valamint az uttestnek teljesen megfelelő részei után, mint az alsó betonréteget azonban már most fizesse ki a város a megfelelő összeget.

* **Orbán.** Tegnap végre elmúlt az utolsó rémnapja is. Orbán napja a gazda közönség legutolsó és legnagyobb réme csendesesen viselte magát. Ha nem is volt egészen esendes, de jól viselte magát. Délután erős szél volt, amely azonban inkább déli szél volt, mint északi, mert enyhe volt. Egy kis eső esett, de ez sem volt veszélyes, még jég sem esett. Örültek is a gazdák, bucsut intettek a fagyosszentek királyának és amíg most erre mosolygó arcokkal néznek, addig a sztrájkokra gondolkodnak aggodó arcokkal. Mert az utóbbiak talán két évi fagyosszentnél is veszélyesebbek.

* Támadás a polgármester ellen

Röviden megemlékezett e lap is arról a kellemtelen incidensről, amely a jog- és pénzügyi szakbizottság szerdai ülésén, a fizetésrendezés kérdésénél a polgármester és főkapitány között történt. Nem tartották a jelenlevők a dolgot oly nagyfontosságúnak, mert látták, hogy csak félreértésből keletkezett. A Sz—g azonban a élén ezzel az incidenssel kapcsolatban éles támadást intéz a polgármester ellen. Eltekintve, hogy minden érdemet megvon a polgármestertől, őt úgy tünteti fel, mintha ellensége volna a rendőrségnek, holott hosszabb főkapitánysága alatt, sőt mint polgármester azóta is az ellenkezőjét bizonyította be számtalanszor. Ez a közlemény méltán keltett feltűnést és megütöztetést a közönség körében, mert az említett újság eddig éppen másként méltatta *Rimler* Károly működését és érdemeit. Mikor főjegyzővé választották 1900-ban a következőket írta a Sz—g: »A főkapitányi kényes, nehéz állásában megtudta szerezni mindenki szeretetét, mindenki meglegedését, A hivatalos körök nagyabecsülik, a közönség szereti, az alantaisai pedig rajonganak érte. A rendőrséget teljesen *újraszervezte* és sikerült elérnie azt, ami talán sehol sincs a világon, hogy a rendőrség egyike lett a legnépszerűbb intézményeknek. Az ő népszerűsége pedig egyszerűen páratlan, aminek meg van oka. Akárki fordult hozzá, akár milyen ügyben, meghallgatja, tanácsot ad, támogatást ígér ha az illető érdemes rá. Egyformán bánik mindenkivel: udvarias, nyugodt és komoly mindig. E mellett kitűnő szónok és fényes tehetség. Nemcsak a közönség, amely előtt oly népszerű, hanem a hivatalos körök is megvanak róla győződve, hogy új állásában fényes sikereket fog megérni s a nagyváradi közönségnek gyakran lesz oka meglegedéssel gondolni a mai választásra, amely *Rimler* Károlyt ültette a főjegyzői székbe.« Így van szórolszóra a Sz—g. 1900. szeptember 14-iki számában. Ha e mellé állítjuk a csütörtöki vezércikket, meg kell ütközni mindenkinek a következetlenség ily eklatáns megnyilatkozásán. Ne csodálkozzanak akkor a lapok, ha a közönség ilyen dolgok után nem veszi a véleményüket komolyan. A szerdai incidens különben az idézte elő, hogy a városi tanács megállapodott, miszerint a betérjesztett javaslatot minden nagyobb változtatástól megvédi, mert csak így tartja keresztülvihetőnek. Míg ha azt megbolygatják, nem lesz az egészből semmi. Ezért elenezte a polgármester a főkapitány által tett indítványt, mert még a rendőrségnek is jobb ami a javaslatban van, mintha a mostani állapotok maradnak. Akik ösmerik a polgármestert s akik jelen voltak a szerdai ülésen, mindannyian jól tudják és érzik, hogy a Sz—g támadása nemcsak méltatlan, de a legnagyobb fokban igaztalan is. *Egy bizottsági tag.*

* **Alapítványi helyek a közös hadapródiskolákba.** Közönségesen miszerint a cs. és kir. közönségseregbeli és m. kir. honvéd hadapródiskolában magyar honos ifjak részére fentartott 1906 1907 iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi, tandíj tisztes és magán alapítványi, helyekre, a m. kir. honvédelmi miniszter ur leirata értelmében pályázat nyitott. A pályázati határidő a közönségsereg gyalogsági hadapródiskolára július 12-ig, a többi hadapródiskolára augusztus 15 és a honvéd-hadapródiskolákra pedig július 10-ike. A pályázásra vonatkozó részletes feltételek hivatalos helyiségben (Városház II. emelet 30 sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Egyben közhírté tételik, hogy a cs. és kir.

lovassági és traiskircheni tűzérési hadapród iskolákba a párhuzamos magyar osztályai csakis akkor állíthatók fel, ha azokba elegendő számú magyar ifju jelentkeznek. Óhajtható volna tehát, hogy a cs. és kir. hadapródiskolákba egyáltalában, de különösen a két utóbbiba való felvételre minél számosabb magyar ifju jelentkezzen. Nagyvárad 1906 május hó 22 *Darvassy* Lajos tanácsnok.

* **Megkínzott fiu.** Panaszos levelet kaptunk, amelynek adatai ha megfelelnek a valóságnak, nagyon furcsa világot vetnek arra, hogy mint gondolkoznak egyes csendőrközegek hivatalosokról. A panasz szerint az oláhapáti jegyzőnél szolgálatban álló szakácsnének elveszett egy 2 korona értékű órája. A lopás gyanúja az abriházi erdőőr szolgálja ellen irányult, aki tejet hordott az oláhapáti-i jegyzőhöz. A nagyürögdi csendőrség a fiut vallatóra vette s kegyetlenül megkínzta. A puskatusával ütötték, hogy a hasa földagadt, verték a talpát s felütötték többször az állát, annyira, hogy a nyelvet összeharapdálta. A 15 éves fiu a kínzástól menekülni akart s azt állította, hogy a kutba dobta az órát, mikor pedig a kuthoz vezették, belévetette magát. Kihúzták s most Oláhapátiban betegen fekszik. Az óra pedig megkerült a szakácsné ágyában, összetörve. A megkínzott fiuról dr. *Barna Armin* orvos látéleletet állított ki, amely szerint 15 tompautés és más sérülések is vannak. Allítólag az oláhapáti-i jegyző felhívására történt a kegyetlenkedés, amelyet ajánlunk a nagyvárad csendőrpáncsnokság figyelmébe. Ha a panasz bebizonyítva lesz, bizonyára elveszik a büntetésüket ezek a lelketlen emberek.

* **Az igazságügyminiszter egészsége.** *Polónyi Géza* igazságügyminiszter állapotában örvendetes javulás állott be, orvosa megengedte, hogy tegnap felkelhetett és ma köröskenyi birtokára utazhatik.

* **Leégett malom.** Zágrában a gőzmalomban tegnap éjjel ismeretlen okból tűz támadt az óriási vállalat, eltekintve néhány melléképülettől, a tűz martaléka lett. Nagymennyiségű liszt és buzakészlet megsemmisült. A veszély igen nagy volt, tekintve, hogy a tűz az államasutak raktárainak közelében ütött ki. Az okozott kárt 3 millió koronára becsülik.

* **Halál az automobilon.** Párisból írják, hogy *Ross Vilmos* philadelphiai kereskedő tegnap a Rambouillet és Versailles közötti uton automobiljából kibukott és életét veszítette. Neje és a kocsiiban ülők súlyosan megsebesültek.

* **A jegyzői nyugdíjügy.** A vármegyház kistermében ma délelőtt ülést tartanak. Az ülés tárgya lesz a jegyzői nyugdíj szabályrendeletek revíziója.

* **A közkórház csatornája.** Bihar megye közkórházából régebben a szennyvizek a kórház közelében levő Páris-patakba folytak s így a város nagy részén keresztül jutottak be a Körösbe. Ezen a tarthatatlan állapotokon úgy segítettek, hogy a közkórház egy külön csatornát készített Lukács György- és Széles-utcán át a Körösig, amelybe a csatorna mentén lakó háztulajdonosok is bekötethették a csatornájukat s az utca csapadékvize is bele van vezetve a csatornába. Viszont a város kötelezte magát, hogy a csatornázás esetén a készíttetés összegben átveszi a kórházról a csatornát. A napokban tartották meg a tárgyalást a csatorna átvétele tárgyában, amikor is *Altóder* városi mérnök kifogásolta a csatornát, mert a megelőző óriási zápor eseményéből *Lukács György-utcán* egy csatornaszemnél a víz kiömlött az utcára, míg ezen alul, ahol tehát már több víznek kellett volna lefolyni, nem volt telve sem a csatorna. Tehát: a két pont között a víz lefolyását gátló akadályok vannak.

A bizottság ennek alapján nem vette a város tulajdonába a csatornát, hanem kijelentették a város képviselői, hogy azt csak akkor veszik át, ha ezen akadályok eltávolíthatók.

* **Harc a bikával.** Hagymádfalváról borzalmas és halállal végződött viaskodásról ad hirt tudósítónk. A viaskodás *Sipos Lajos* és egy bika közt történt. A bika egy istállóba volt bekötve. *Sipos* bement, hogy enni adjon az állatnak. Mikor azonban az ajtót kinyitotta, a bika egy hatalmas rántással a kötelet, melyel a jászolhoz volt kötve, elszakította s fejét földnek szegezve rontott *Sipos*nak. *Sipos* nem tudott menekülni, kénytelen volt védekezni. Egy vasvillát ragadott fel s azzal tartotta távol magát néhány percig a bikától. Eközben a bika megsebesült s a fejéből ömlő vértől még jobban megvadulva rontott *Sipos*nak. Néhány percig még óriási dübörgés és segély kiáltás hallatszott, aztán csak a bika erős fuvása hangzott az istállóból. Mikor több ember az istállóba hatolt a bika véres szemekkel és fejjel ijesztően bámult áldozatára. *Sipos* a jászol mellett feküdt élettelenül, teljesen összezsugorult testtel.

* **Játék a fegyverrel.** Tegnap délután *Szent János* községében *Dienes Gyula* 12 éves gyermek atyjának záros fiókjából a forgópisztolyt kilopta, hogy azzal játszani fog. Játéktársul magához kerítette egyik unokatestvérét *Dienes Sándort*. A két *Dienes* fiu a mezőre ment játszani. *Dienes Gyula* csak ott árulta el *Sándornak*, hogy ő egy pisztolyt is hozott magával. *Dienes Sándor* késéire *Gyula* elő is vette a fegyvert s mutogatni kezdte *Sándornak*. Mutogatás közben a fegyver ravaszát felhúzta és elcsattantotta. A pisztoly töltve volt A csattanást erős dörrenés követte s *Dienes Sándor* kinek szívért járta keresztül a golyó, halva rogyott össze.

* **Szekértolvaj.** Tegnap délelőtt *Czéczen* a csendőrség egy rongyos külsejű embert tartóztatott le. *Kurt Lőrincz Czéczen* akart áthaladni, azonban a csendőri járőrnek feltűnt *Kurt* gyanús külseje és a két jó ló, melyet csaknem teljesen új szekérről hajtott. A csendőrség *Kurtot* letartóztatta. Kihallgatása során eleinte tagadott mindent, de később bevallotta, hogy úgy a lovakat, mint a szekeret lopta. A szekeret és lovakat azért lopta a pasas, hogy legyen min szállítani a nagymennyiségben lopott holmit, melyet a szekéren megtaláltak.

* **Az osztályosorsójáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyerménnyel:

60.000 koronát nyert: 26883.
20.000 koronát nyertek: 65818.
5000 koronát nyert 34178.
2000 koronát nyertek: 84159 101640.
1000 koronát nyertek: 54247 76144 109563.
500 koronát nyertek: 8328, 9521, 15927, 55595, 66019, 100101.
300 koronát nyertek: 12104, 19327, 42087 46639, 62673 63502 68758 67825 73170 77979 82110 91802 91515 95147 96657 102343 163592, 105561.

A többi kihuzott számok 100 és 40 koronát nyertek.

* **Rendőri hírek.** — *Ékszerlopás.* Ellopott özv. *Csathó Gáborné* nagyvárad, főutcai lakostól f. hó 24-én egy gyémánttal kirakott arany kereszt és egy arany karperecz. Megállapított, hogy a lopást besurranás útján egy, az utóbbi időben több ilyenmő lopás gyanúja alatt álló urias kinézésű ember követte el, kinek elfogatása iránt a nyomozás folyamatban van. — *Kézrekerült váltóhamisító.* Folyó hó 21-én beállított dr. *Löwy Mór* ügyvéd irodájába egy parasztember, ki magát *Torzsa Antal* gyiresi lakosnak állította és egy 300 koronás váltót adott át. *Torzsa Antal* gyiresi ingatlanáról szóló tkvi. kivonat kapcsán azzal, hogy arra szerezzen neki az ügyvéd

pénzt. A nagyvárad hitelbank csak bekebelezésre volt hajlandó kölcsönt adni, azonban egy pár nap múlva levélben értesítette az ügyvéd *Torzsa Antalt*, hogy a pénzt megszavazták jöjjön be Váradra. Tegnap délelőtt beállított azután az ügyvéd irodájába az igazi *Torzsa Antal*, aki kijelentette, hogy a váltót nem ő irta alá s neki egyáltalán nincsen szüksége pénzre. Megjelent később az áll *Torzsa Antal* is, aki csak a rendőrségen vallotta be, hogy ő *Moldován Flóra* helyi lakos napszámos. A bűnügyi eljárás ellene folyamatba tétetett.

* **Találtatott** a Nagypiac téren egy brosstü, valamint *Lucskai Sándor* névre szóló munkakönyv, igazolt tulajdonosai a rendőrség bűnügyi osztályánál átvehetik.

x **Értesítés.** Van szerencsém Nagyvárad és környéke t. uri és [polgári közönségének b. tudomására hozni, hogy a *Rimanóczy-éttermet* teljesen újjáalakítva és kibővítve a Körösparton külön korzói polgári söracsarnokot rendeztem be, ahol izletes zóna villásreggeli és folyton frissen csapolt *Dréher-téle* koronasör lesz kiszolgálva. Színház után friss ételek kaphatók. Bizalommal kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását. — Tisztelettel özv. *Karner Gyuláné* a *Rimanóczy-étterem* és söracsarnok bérlője.

x **A kőbányai** Első Magyar Részvény-Serfözde dupla góliat maláta gyógyszer név alatt aranykeresztes czimkével ellátott különleges üvegekben győgsört hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szives gyelmét.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: *Crapton* mester. Ujházi Ede vendégjátéka.

Vasárnap: délután *Gül-baba*. Este: *Lebonard apó*. Ujházy Ede vendégjátéka.

Ujházi Ede.

Titok.

Ujházi mester, kinek nevét széles Magyarországon minden kultúrember ismeri, kinek klasszikus alakításai maradandóbb emléket hagynak majdan maguk után, mint a márványba vésett betűk, ki önmaga teremtett sok olyan alakot, mely évtizedeken keresztül mintául fog szolgálni a színész nemzedéknek, a ki a hamisítatlan igaz magyar művészetet képviseli a maga páratlanságába: körünkbe jött ismét, hogy feivillanyozzon, hogy igazi győnyört nyújtson.

A mester minden évben ellátogat hozzánk, eljátsza a legkedvesebb szerepeit, hogy könyveket csaljon szemünkbe, hogy a következő perczben megkaczagasson. Szeretettel jön körénk s igaz, meleg szeretetben részeseül mindig nálunk. Ha a színpadon mozog, egyaránt figyeli őt a színpad és nézőtér közönsége. Magával ragadja, megbűvöli a lelkeket s minden szavából, minden mozdulatából felcsillog az a káprázatos tünemény, az a varázserő, a mely megteremtette a magyar színművészetet.

A nagymester multja és jelene a privát életben is épp úgy, mint a világot hódító deszkákon olyan tünemény, a melyet nem minden évben találunk. A külföldről beözönlő idegen áramlat napról-napra nagyobb tért hódít magának s magyar alkotásainkat, magyar mi-voltunkat csak töről metszett nagy alakjaink, — mint a minő egy Ujházi Ede — képesek azokkal a színekkel, azokkal a jellegzetességekkel felrubáznai, a melyek ellensúlyozója a idegen majmolásokat, a frivolitásra való hajlandóságunkat, időnként lángpallosként állanak elő s tülünkbe dörgik intő szózatukat. Egy pillanat alatt előnkbe tárják a magyar művészet születését s az a kép, amelyet képzeletünk elé állítanak megkap, figyelmeztet arra a tiszteletre, a melylyel tartozunk a multnak s

a mely kötelezettségeket ró reánk a jövőben.

Ujházi hozzánk jött. Édes emlékekkel jött ide s városunk műértő közönsége fogadja azzal a melegséggel, azzal a szeretettel, a melyet az ő egyénisége, az ő halhatatlan művésze provokál minden magyar ember szívében.

A mester csütörtökön este lépett fel először a *Titokban*. Bár meglehetősen szép számú közönség fogadta színre lépésekor zajos tapsal, szeretjük hinni, hogy a következő esteken telt házak fogják végig nézni. Hogy nem volt zsufolt ház, annak nem csupán az ünnep az oka, hanem az a körülmény is, hogy a mestert csaknem mindenki látta már ebben a szerepben és ezt a darabot ebben a szezonban is adták igen szép sikerrel. A csütörtöki előadás, leszámítva a mester briliáns alakítását — igazán sajnálatosan gyenge volt. Egész éven keresztül nem tapasztaltunk olyan szerep nem tudást, olyan készületlenséget, aminőt csütörtök este.

A sugó annyira kitesz magáért, hogy hangja szinte oly erős volt, mint a játszó színesz. Ennek okát pedig a háromszoros szerepcserében, helyesebben beugrásban kell keresni. *Tóth Elek*, *Tihanyi*, *Anday* csak az utolsó pillanatban vették át szerepeiket, a mint azt a fekete tábla is bizonyította. Az ilyen szerepcserének még rendes körülmények között sem szabad megtörténnie, annál kevésbé olyankor, amikor a keretnek föl kell emelkedni a vendégszereplő művészhez. Egyedül E. Kovács Mariskát kell kiemelnünk, akinek alaktása közvetlen, bájos volt. —dy

A Pont-Biquet család.

Ujházi második fellépése már nagyobb érdeklődést keltett az elsőnél; talán azért is, mert a második darab hosszabb az elsőnél. Ujházi maga mint Pont-Biquet is természetesen elragadta a közönséget megkapó közvetlenségével, lebilincselő eredetiségével. Egy-egy mondatba több életet tud önteni, mint más ősfelvonásban. Ahogy pl. a II. felvonásban elindul a csizmáját felhuzni, az a komikum netovábbja. Természetes, hogy a közönség el volt ragadtatva a mester alakításától s felvonások végén, de közben is viharos tapsokkal adott kifejezést elismerésének.

Pont-Biquetné szerepét *Simon* Mariska játszotta, látható igyekezettel s láthatóan rosszul sikerült maszkkal. A finom francia szerep nem illet *Simon* Mariska egyéniségéhez; volt erre a szerepre jobb erő is, aki már sikerülten játszotta.

A többiek — egy kis szerény szobalány szerepet (*Vörös Eszti*) kivéve — jobbára a régi szereplők voltak. *Tóth Elek* pompás *La Reniette*-je ötletességével, *Nagy Sándor* *Jacquessa* eleganciájával kötötte le a figyelmet. *Fehér Gyulának* igen jól sikerült a maszkja; e téren azonban a komikum netovábbját érte el *Tihanyi* Miklós. Pazar humorral figurázta ki a jámbor francia paraszt alakját úgy maszkjában, mint egész játékában; az ő jelenetei állandó derűtséget jelentenek. E. Kovács Mariska fess menyecske, *Andai Terka* ügyes kis bakfis volt. *Bércsi* halembere egészítette ki az ensemblét.

A szerepek csekély ismerete néhol elárulta magát, a sugó működhetett. Viszont azonban az első felvonásban a sugót is le kellett egyszer inteni; ezzel az európai egyensúly szerencsésen helyreállott. —r:

A mester. Kolozsvárott Ujházi mesterrel esett meg az eset: A multkori vendégszereplése alkalmával egy borus délután a New-York-kávéházban küldött a másvilágra egy ropogós, jól kiszáradt británikát. Persze a mester nem volt egye-

dül, ujságírók és művészi bámulók lebzseltek asztala körül s vártak tőle egy-egy jó mondást. Már sokáig hallgatott Ujházi s a társaság szomorkodni kezdett azon, hogy talán a mester is szomorú és szellemességének tárházából ma keveset fog feltálni az éhes ujságírói hadnak.

Ekkor jött a kolozsvári ujságíróknak becézett tagja, a nagy fővárosi tudósító, *Hirffy* s kaján mosolylyal nézett végig a bandán.

Uri pózzal, kecses taglejtéssel állt meg a mester előtt imigyen szólva:

— Fogadjunk mester egy szivarba, nem ismer engem!!

Ujházi azonnal kivett egy británikát, odanyujtotta neki ezekkel a szavakkal!

— Megnyer'e barátom, teljesen igaza van!

Általános nevetés közt vonult vissza *Hirffy*, hogy az olcsón szerzett británika füstjébe elbujjon.

Valószínűleg ez a kis esett bátorította fel az egyik váradi kávéházi hőst, mert ép úgy mint *Hirffy* ő is oda állt a mester elé, és

— Fogadjunk mester egy szivarba, nem ismer!

— Téved kedves, nagyon ösmerem. Maga egy potyafráter.

A vesztes fizetett.

EGYESÜLETEK.

A Népnevelési Egylet gyűlése. A Biharvármegyei Népnevelési Egylet választmányára ma, (szombaton) délután 6 órakor helyiségében (Nagypiacz tér, községi polgári fiúiskola, földszint 10. ajtó) gyűlést tart.

A nagyváradi református kör alapszabályait a miniszter jóváhagyta.

MULATSÁG.

Táncmultság Várad-Velenczén. *Rölich* Lajos vendéglős, a régi vendéglő épületében táncztermet építtetett s azt június 3-án, azaz pünkösd vasárnapján fogja megnyitni. A zártkörű táncmultság este 8 órakor veszi kezdetét.

Z E N E.

Fráter Lóránd hangversenye. Fráter Lóránd hangversenye iránt az érdeklődés óriási. Városunk legelőkelőbb közönsége igyekezett magának ez élvezetes estélyre jegyet biztosítani. A műsoron Székács és Tarnay gyönyörű műdalai, valamint Fráter Lóránd legsikerültebb szerzeményei és pedig »Őszi rózsá», »Száz szál gyertyát», »Ott a hol a Maros vize», »Várlak, várlak stb. stb. szerepelnek. Jegyek korlátolt számmal kaphatók még, *Vidor Manó* könyvkereskedésében. A hangverseny a Fekete Sas nagytermében lesz megtartva, kezdete fél 8 órakor.

Igazságszolgáltatás.

Apagyilkos.

A hegyek lakói közt ott hova nem jut el a civilizáció, hol a legsötétebb korban él még mindig az ősember, az erkölcsösség az emberi művelődés ott teljesen ismeretlen fogalom. Ott a bűn és az ösztön vezeti az embert. Ezek mellett bizonyít a Lunkaszperiben lezajlott február 25-iki eset, mely az állatias szenvedély az ezt követő gyilkosság, majd az ösztönszerű félelem és bűnpalástolás legősibb fogalmat tárta fel a tegnapi lezajlott esküdszéki tárgyaláson.

Tripp Vaszali lunkaszperie földmives 21 év óta élt házasságban *Luka* lánával. A két ember közt csupán a szerelem volt a kapocs,

amely összetartotta őket, amely kapocs a sors változó képei szerint gyengült vagy erősödött. E kapcsot, melyet csak a természet kötött, amely azonban épen a bekövetkezett büntény tanúsága szerint, köztük tiszta volt, *Tripp Juon*, *Tripp Vaszali* édes atyja akarta bemocskolni állatias szenvedélyétől tüzelve. És a mikor e bünt akarta elkövetni *Tripp Juon*, *Tripp Vaszali* meglepte s erős felindulásában *Tripp Juont* megfojtotta. Ez a gyilkosság d. e 11 órakor történt.

Tripp Vaszali a gyilkosságtól megijedt, hogy bűnét palástolja a holttestet este mikor már minden sötét volt s az eső is esett, a közeli erdőbe vitte ki feleségével és egy *Bunna Ravéka* nevű földmives asszonnyal. A erdőben a holttestet egy fára akasztották fel, hogy a gyilkoságnak öngyilkossági színezetet adjanak. *Tripp Juont* másnap találták meg a csendőrök felakasztva. A megejtett vizsgálat minden kétséget kizárólag megállapította, hogy *Tripp Juon* gyilkoságnak esett áldozatul. A nyomozat során a tetteseket kiderítette a csendőrség. Ez ügyben tegnap tartotta meg a főtárgyalást az esküdszék. Ítélethozatalra azonban csak ma délelőtt kerül sor.

A huszkoronás vőlegény. A városi járásbíró előtt vádolt egy katonavárosi alak és leánya, a Száli. *Panaszos* a *Móricz*, a kereskedő (segéd). *Móricz* azt panaszolja, hogy vagy Száli, vagy a papája sértő levelet irtak hozzá. Száli is, a papája is tagadnak. A bíró először Szalikát fogja vallatára

— Ismerte maga *Móricz* urat?

— Vőlegényfélélem volt hat napig.

— Mondja el, mit tud a dologról?

— Hát úgy volt, tekintetes bíró ur, hogy egy napon a papám azt mondja a szomszéd grajzleros fiának, a *Jakabnak*: Hallja maga. Maga ven egy élelmes ember. Keressen vőlegényt az én leányomnak. Azt mondja a *Jakab*: Mi lesz a fizetés? Mondja a papa: Wie haiszt fizetés? Csinálja ingyen, jó barátságból. Nem hagyja magát a *Jakab*: Ha maga nem ad pénzt, nem kap vőlegényt. Ha keveset fizet, hozok olyan hulladékfélélet. De ha jó vásárt akar csapni, fizessen tisztességesen és olyan vőlegényt keritek, de olyan vőlegényt, hogy *Friedländer Samu* ország is felteszi előtte a kalapját. Az én papám megvakarta az orrát, de aztán megegyeztek a *Jakab*val. A *Jakab* szállit 8 napra Nagyvárad állomásra egy első osztályu, finom minőségű vőlegényt, a papa pedig fizet 20 koronát.

— No és a szállitmány megérkezett?

— Meg-itt van (rámutat a *Móriczra*). Megnéztük egymás képét egyik nap, másnap pedig jegyet váltottunk. Harmadnap s vőlegény visszaküldte a jeggyűrűt, én pedig nagyon mérges lettem, de a levelet nem irtam és a papám sem írta, mert írni sem tudok és úgy éljek.

A bíró gondolkodik. Nincs itt semmiféle bizonyíték. A *Móricz* bosszankodik. Végre megpróbál a bíró még egy kis faggatást.

— Miért küldte vissza *Móricz* ur a jeggyűrűt?

— Felhecczelte ellenünk a *Jakab*.

— A *Jakab*? Hát mi köze volt neki azontul az egészhez?

— Husz korona köze. A papám tudniillik azt mondta a *Jakabnak*, hogy nem kóstál 20 koronát, elég érte 10 is, mert görbe az orra. Erre a *Jakab* azt mondta, hogy ő tisztességes ember s az üzlet üzlet. Ha nem fizetik ki az árát, az üzletet visszacsinálja. A tíz koronát eltette bánatpénznek, a *Móriczot* pedig elhecczelte. Hát ezért se haragudjon az ember? Haragudtam én is, haragudott a papám is, de azért levelet nem irtunk, úgy éljék! Csak nem fogunk ilyen emberrel levelezni?

— Hiszem azt mondta, írni sem tudnak.

— Ha mondtam, úgy is van. Husz koronáért kapok én különb vőlegényt!

— Mit volt mit tenni, a 20 koronán szerzett *Móricz*át panaszával elutasították s bizonyítékok híján felmentették a *Zalikát* is, meg a papáját is.

NYILTTÉR.

Ma folyó hó 26-án, szombaton a

Bazárvendéglő

kerthelyiségében
a 37-ik gyalogezred zenekara
hangversenyt rendez.

Kérjük a n. é. közönség eddig irányunkban tanúsított b. pártfogását.

Tisztelettel

Szauer és Dolgos,

vendéglősök.

1641.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bármentesen küldetik meg.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim

75.

Fölugrott székéről, föl s alá járt a szobában miközben gyorsan, sikoltó hangon folytatta:

— Óriási erő kell ahhoz, hogy az ember megálljon az életben s, hogy szabad legyen. Nekem volt erőm, volt rugékonyságom és ügyességem . . . Mindezt fölemésztettem már csak azért, hogy valamit tanulhassak. Amit tanultam, azt most semmiresem használhatom. Én is s még sok más ember, mindenből kifosztottuk magunkat, hogy az élet számára megmentsünk valamit. Gondoldd csak el, hogy mi az, mikor az ember a saját személyét értéktelenné teszi, hogy csak értékes ember lehessen. Hogy tanulhassak s hogy ne haljak meg éhen, hat évig tanítottam a gazdagokat írni, olvasni, miközben a különböző papák és mamák leválogatottabb alávalóságának voltam kitéve. Ha eleget kerestem arra, hogy kenyeret és teát vegyek, nem maradt időm arra, hogy csizmára valót keressek s jótékonyegyesületekhez kellett fordulnom avval a kéréssel,

hogy tekintettel nyomoruságos helyzetemre, adjanak egy kis alamizsnát . . . Ha a jótékony emberek ki tudnák számítani, hogy mennyi szellemet ölnek meg az emberben, miközben testet segítik! . . . Ha tudnák, hogy minden rubelben, melyet kenyérre adnak, kilenczven kopek méreg a lélek számára. Óh ha attól a fölösleges jóságtól, melyet megszentelt működésükből merítenek, megpukkadnának! Nincs a világon ember, aki undorítóbb volna, mint az, aki alamizsnát ad, amint hogy senkisémet ad ha szerencsétlenebb, mint az, aki elfogadja.

Jesov úgy tántorgott végig a szobán, mint egy őrző részeg. Lábai alatt zörgött a papír. A fogát csikorgatta, ide-oda mozgatta a fejét, karjai úgy lógtak le, mint a madár letört szárnyai. Foma sajnálta Jesovot s a mellett kellemesnek tartotta, hogy így kinlódik.

— Nemcsak én jártam rosszul, de ő is — gondolta Foma, miközben Jesov beszélt. Jesov torkából úgy hangzott a szó, mint a törött üveg hangja s úgy nyikorgott, mint a ketetlen ajtó.

— Az emberek jóságától megmérgezve, minden karrieri csináló szegény végzetes tulajdonsága tönkre tett engem is: egyre várva a nagyot, megelégedtem a kevéssel is. Ha tudnánk, hogy az önbecsületes hiánya sokkal több embert öl meg, mint a tüdővész! Azért van, hogy azok, akik talán a tömegek vezetésére volnának hivatva, nem kapnak más állást mint a rendőrbiztosít!

— Hadd a rendőrbiztosokat! — mondta Foma. — Beszélj magadról!

— Magamról? Itt vagyok! kiáltotta Jesov miközben megállt a szoba közepén s a mellét ütögette a kezével. Már mindent elértem, amit tudtam . . . elértem azt, hogy én vagyok a publikum mulattatója. Mást nem tudok! Ha az ember tudja, hogy mit kell tennie, de nem tudja megtenni, ha már nincs hozzávaló ereje akkor kezdődik az igazi szenvedés.

— Várj! — mondta Foma hirtelen. Mondd hát meg, hogy mit kell tenni, hogy az ember nyugodtan éljen s meg legyen elégedve önmagával?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határídeje

Budapest, május 23.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repeze aug.-ra — — — —	—

Hivatalos ártályamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 május 23-án.

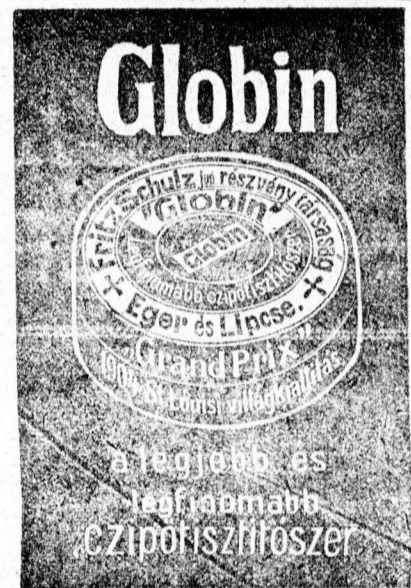
Magyar aranyjárdék 4% — — — —	114.25
Magyar koronajárdék 4% — — — —	95.65

Magyar keleti vasuti államkötvény 4% —	85.80
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% —	95.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar gyermeknyersorsjegy-kölesön —	2.12
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön —	157.50
Osztrák járadék papírban — — — —	99.50
Osztrák járadék ezüstben — — — —	100.50
Osztrák korona járadék — — — —	117.75
Osztrák járadék aranyban — — — —	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	99.70
Oszt. magyar bankrészevény — — — —	16.80

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Raktárnok, a butorszakmában jártas, több évi gyakorlattal, fővárosi elsőrangú cégénél alkalmazást talál. Ajánlatok «biztos jövő» jellege alatt az Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V. ker., Mérleg-utca 12. intézendők.

Nagyvárad város adóhivatalától.

Felhívás.

Felhivatnak Nagyvárad város kereskedői, iparosai s mindazok, kik az 1906 évre iparkamarai illetéket tartoznak fizetni, hogy tatózásuk befizetése végett a városi adóhivatal 30 sz. szobájában 8 nap alatt annál is inkább jelentkezzenek, mivel ellen esetben ezen követelés további intézkedés mellőzésével végrehajtás útján fog behajtatni.

Nagyvárad, 1906. május hó 22-én.

Lukács Odön s. k.

adó és pénzügyi tanácsnok.

**Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű**

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCZA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kívánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.

Felhívás!

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága közlése, hogy részvényeseink 1. évi május hó 9-én megtartott közgyűlésen hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 400.000 koronával

1.000.000

koronára felemeli a következő módokat mellett:

1. Kibocsájtunk 2000 darab új részvényt 200 korona névértékkel.
2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, s a tartaléktőke javára 70 korona összesen 270 korona fizetendő, azonfelül ez összegnek 1906. január 1-től, a befizetés napjáig járó 6 %-os kamata és a részvény kiállítására és bélyege fejében 2 korona 64 fillér.
3. A részvényesek az új részvényre elővételi-joggal bírnak és pedig aképen, hogy 3 darab régi részvény után 2 új részvény jellemezhető.
4. Az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők, s már az 1906. év üzleti jövedelmében részesednek.
5. A részvények elővételi jogukat részvényeik bemutatásával a társaság helyiségében a hivatalos órák alatt 1906. évi május 31-ig bejárólgy gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1906. június 15. napja.
6. A részvényesek értékében a jegyzéskor 70 korona fizetendő, a hátralékos 200 korona és a járulékok legkésőbb 1906. július hó 31. Nagyváradon, 1906. május hó 9-én.

Az igazgatóság.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁN TÚL“

kiadóhivatalában.

Párizsi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. milleneumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers-Concors

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar Részvény-szövetkezet KÖBÁNYA.

Főraktár Nagyvárad és Biharvármegye területére saját hazánkban
Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek ezégnél.

Hordókba és palackokba fejtve forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m. **ászok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palack-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtökéletesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.
Különösen felhívjuk a szíves érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes címkével ellátott különleges palackokban hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem úgy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatók, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknel, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknel**
Góliát, maláta sör kapható: *Fanky utóda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Főrs Maár és Szabó, Lakatos Julia (Széchenyi-tér), Tisztviselők fogyasztási szövetkezete (Uri-utca), Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics (Fő-utca).*

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Kiadó

2 szoba, konyha és mellékhelyiségből álló lakás Nogáll-utca 9 sz. házban

Értekezhetni a

Leszámitoló és Jelzálogbank

részvénytársaság

irodájában.

A 4°-os magyar koronajáradék
1906 június hó 1-én esedékes

szelvényeit

már május hó 20-ától
költségmentesen beváltjuk.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI-, IPAR-,
ÉS TERMÉNYHITELBANK

NAGYVÁRAD, TELEKY-U. 3.

Telefonszám: 46.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói
370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 belakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag **kézimunkával a legfinomabb** s legtartósabb kivitelben

férfi, női, **czipőket, csizmákat** **francia angol és amerikai szabás szerinti s ezeket:**

eredeti gyári szabott áron

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási**
üzletünkben árusítjuk.

Különleges **lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és postatisztek. Csendőrok és pénzügyőrök részére.**

